

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. január 18.

Vasárnap.

XXII évfolyam. 6. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb s petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyíltterek díja előre fizetendő.

Kiegyezés és gazdasági körök.

Az eszéki kereskedelmi és iparkamara a kiegyezés megkötése alkalmából Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterhez feliratot intézett, melyben örömet fejez ki a felett, hogy Széll Kálmán kitartó és bölcs fáradozásának sikerült a vám- és kereskedelmi terület közösségét újabb tiz esztendőre fentartani.

Bizonyosan lesznek olyan politikusok, kik ezt a nyilatkozatot politikai és taktikai hibának fogják tartani, de lesznek kívált olyanok, kik az önálló vámterület hívei. Nem csinálunk belőle titkot, hogy éppen nem osztozunk ebben a nézetben. Mikor a tárgyalások kelleténél tovább húzódtak és osztrák részről mindig újabb nehézségeket emeltek, meg lehetett érteni, hogy mind szélesebb körökbe hatolt a kedvetlenség és a végtelen tárgyalásoknál jobbnak látták volna a gyors szakítást, még ha erőszakos lett volna is az. Ha a barátságos megegyezés elérésére fordított fáradozások terméketlenek maradtak volna, bizonyosan bele találták volna magukat az összes kereseti ágak az új helyzetbe és szó nélkül meghozták volna az áldozatot abban a reményben, hogy a külön háztartás sok erőfeszítéssel, lemondással és megszorítással lesz ugyan összekötve, de előbb-utóbb megtermi gyümölcseit is.

Akkor a megnyilatkozások is a külön vámterület mellett kellő helyen voltak és nem csupán a felgyülemlett harag kifejezésének, hanem a küzdelemben álló kormány helyzete és állása erősítésének is lehetett őket tekinteni; de most, mikor már nincs ok a boszankodásra és mind a két félre nézve méltányos egyezség jött létre nagy fáradság árán, sem politikai, sem taktikai tekintetből nem kell visszatartani a megelégedés kifejezését, mert a kiegyezés további sorsa ettől nem függ és Ausztriában sem csinálnak belőle titkot, hogy a közösség fentartását ott is igen kívánatos újévi ajándéknak tartják.

A mi az eszéki kamara nyilatkozatának különös értéket ad, az az, hogy a kamara kereskedők és iparúzők testülete.

A mi jót a különvámterület valódi és vélt előnyökben hozhatna, első sorban a kereskedelemnek, a gyáriparnak és az iparnak javára kellene hogy váljék, mert ezek kevésbé éreznék az osztrák verseny nyomását. Másrészt a közvetlen hátrányokat ők éreznék legkevésbé. Súlyosan érezné a különválást főleg és első sorban a mezőgazdaság. Ez azonban gyöngesége tudatában jobbnak tartja, ha hallgat, miért

is igen helyesen tette a nevezett kamara, hogy nyilatkozatát nem tartotta vissza. Különben ez a nyilatkozat annak is bizonyítéka, hogy a lakosság semmi esetre sem oly mohó kíváncsi a kiegyezés részleteire, mint a képviselőházi ellenzék ezt előadni iparkodik. És ezt könnyű is megérteni. A nemzet feltétlen bizalommal viseltetik Széll Kálmán iránt s meg van győződve, hogy rossz kiegyezéshez nem nyújtotta volna oda kezét, még akkor sem, ha erről már előre nem biztosított volna. Csodátteket persze nem szabad várni, ezek, ha az igazság, méltányosság és kölcsönösség érzelmétől vezettetjük magunkat, ki vannak zárva; de azok az előfeltételek, melyek az ország boldogulásához szükségesek, a nyugodt és szolid alkotás feltételei bizonyosan benne lesznek a kiegyezésben.

Hogy Széll Kálmán miniszterelnök ma adja-e meg a felvilágításokat vagy csak egy hét múlva, az teljesen közömbös és csak ellenzéki szempontból lehet fontossága.

Az új biborosok. A bécsi Pol. Korr-nak jelentik Ró nából: Bizonyosnak látszik, hogy a pápai jubileumi év befejeztével, márciusban a pápa konzisztóriumot fog tartani, a melyen kinevezik az új biborosokat. Ugy látszik, hogy az elhunyt Missia és Schlauch biborosok helyére egy osztrák és egy magyar biborost neveznek ki. Osztrák jelöltnek Katschthaler salzburgi és dr. Konh olrádai herceg-érseket, magyar jelöltnek Samassa egri érseket és Mailath püspököt emlegetik. Lehetségesnek mondják, hogy a pápa új német biborost is fog kinevezni, bár a kinevezéssel eddig még több formai nehézség áll szemben.

A „Székelyföld” távirata.

Budapest, január 17. (d. e. 11 óra) Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőházban nyilatkozott a kiegyezésről; előterjesztése minden irányban általános megnyugvást keltett; Magyarország érdekei védve vannak.

A képviselőház üléséből.

Harmadszori olvasásra is elfogadta jan. 14 én a képviselőház az utlevelekről és a három új esendörkerületről szóló törvényjavaslatot, melyek szerint Brassó székhellyel az erdélyi részekben is egy II-ik esendörkerület állíttatik fel. Aztán a határszéli rendőrségek ügyével is hamarosan végzett a Ház. Széll miniszterelnök megfelelt Trubinyi János és Bornemissza Lajos helyiérdekű aggodalmaira s a Ház megszavazta a javaslatot. Ezzel az öt nagyjelentőségű közigazgatási reform-javaslat a megvalósítás útján a legfontosabb közbeeső állomáson áthaladt.

A tengerszem-ítélet beczikkelyezéséről szóló javaslat ellen Visontai és Rátkay izentek hadat. Széll miniszterelnök az ügy közjogi előzményeiből kimutatta a beczikkelyezés szükséges voltát. Nagy hatást különösen azzal a kijelentésével ért el, melylyel kimutatta, hogy Ausztria további magatartása ebben a kérdésben reánk nézve teljesen közömbös, mert az ítélet érvényessége megdönthetetlen. Szivák Imre előadó is sikeresen polemizált az ügy elintézésének helyessége elleni kifogásokkal. Végül Szederkényi Nándor interpellálta a miniszterelnököt a vidéki krajczáros újságok tárgyában, hangsúlyozva azokat a bajokat, visszás tüneteket, melyek a lapok működése körül mutatkoznak. Széll Kálmán azonnal válaszolt. Híve a sajtószabadságnak, ez is kíván maradni, de maga is belátja, hogy a krajczáros lapokat korlátozni kell. Az ügyet tanulmány tárgyává teszi.

Székely Társaságok akeziója.

— É i áttekintés az 1902. évről, írta és felolvasta a kézdivásárhelyi „Székely Társaság” 1903. évi január 3-ki összejövetelén Intze István. —

Talán nem lesz érdektelen dolog, egy visszapillantást vetni a lefolyt évre s megvizsgálni, hogy a „Székely-Társaságok” által megindított ugynevezett székely akciónak van-e valami szemmel látható eredménye s ebben volt-e nekünk is valami részünk?

Ott kezdem, a mikor ezelőtt 1½–2 évvel az ország figyelmét felhívtuk a székelység bajaira. Akkor még alig képzeltük, hogy hasonló bajban szenved az ország legnagyobb része sőt itt-ott még sokkal kétségbeesettebb állapotok vannak, mint nálunk.

Mig 1901-ben egy vármegyei közgyűlésen az alispáni jelentés azt állította, hogy „nincs székely kivándorlás”, addig a statisztika kétségtelen adatokkal mutatta ki, hogy a Felvidék után Székelyföldön van a legnagyobb kivándorlás. Sepsiszentgyörgy városának 1901. évbéli közigazgatási állapotáról szóló jelentés alaposan megegyezik az alispáni jelentésnek fenti állítását, midőn a polgármester konstatálja, hogy azon kis városból 1901-ben 187 egyén vándorolt ki, míg 1900-ban 274-en cserélték fel idegennel apáik földét. Ki lett mutatva, hogy a lefolyt évben 70 ezren vándoroltak ki az országból. Oly szám ez, mely túl szárnyalja honfoglaló Árpád harcossainak a számát. Ezen veszedelmes állapotok megszüntetése céljából az O. M. G. E. egymásután az ország hat különböző részén tartott kivándorlási kongresszusokat, hogy e képpen a közgazdasági bajok országsszerte megállapíthatók legyenek.

Ezek a kongresszusok a kivándorlás okai a legtöbb helyen a következőkben lettek megállapítva:

A visszamaradt mezőgazdasági és ipari művelődés a rossz hitelviszonyok, az aránytalan megadóztatás, a községek helytelen gazdálkodása, a földbirtok hiányos szabályozása, a földbirtok szétdarabolása, az iszákosság, a nép tudatlansága, az uzsora, a kivándorlási ügynek ökök üzemei stb. stb. A felsorolt okok megszüntetésére helyenkint nézui eltérésekkel a következők lettek javaslatba hozva:

I. A marhatenyésztés fellendítése kapcsolatban a hegyi legelőnek intenzív kihasználásával, tejszövetkezetek létesítése; juh- és házi szárnyasok tenyésztése; talajjavítás és gyümölcs termelés, erdei legelők kihasítása, a tagosítási és arányosítási eljárás helyesbítése, védődörök rendezése.

a kopár területek beerdősítése,
a bányászat fellendítése.

II. Az ipar s különösen háziipar előmozdítása, hitel-, fogyasztási- és értékesítési szövetkezetek felállítására,

az idegen és turisztikai forgalom emelése és a fürdők fellendítése.

III. Törvényalkotás a földbirtok tulajdosági szétbontására ellen valamint a birtokminimum (homestead);

telepítés, földparcellázás és ennek gyors és olcsó kivitele, a telekkönyvek helyesbítése és a végrehajtási törvény módosítása, a fogyasztási adók leszállítása, a közúti pótdíjak korlátozása, az uzsora törvény módosítása, a keresma hitel és a váltó köpesség korlátozása.

IV. A tanügy általánosítása, mezőgazdasági iskolák szervezése, vándortanítók kiküldetése, gazdasági kaszinók, mérteklétességi egyesületek és népkönyvtárak létesítése, munka közvetítés érdemes tanítók és papok jutalmazása.

V. A bevándorlás korlátozása, a kivándorlási ügyek meg szabályozása, a kivándorlás megnehezítése, a telepítés és az illetőség megkönnyítése.

Ezeket kívül különösen Székelyföldre nézve a székely körvasút továbbá az Ágostonfalva-Sósmezői vonal kiépítése, az arányosítási mizeriák megszüntetése, a mostani keperendszer eltörlése stb. stb.

Ezeket a kongresszusok között messze kimagasló hazafiak jobbajai verődtek össze s annyi jó eszmét vetettek fel, s ezek együtt egy oly hatalmas munka programot tesznek ki, melyek megvalósítása csak az állam hathatós segélyével s a társadalom legnagyobb erő megfeszítésével lehetséges.

Mindezen kongresszusok között messze kimagasló a tunsági kongresszus, mely szinte parlamenti nivón állott s a hol elfogulatlan szaktekinélyek állítása szerint egyes igen fontos kérdéseknél annyi anyag lett egybegyűjtve és feldolgozva, hogy az akár mely kódifikáláshoz teljesen elegendő lenne. A mi feladatunk pedig éppen ezen anyag összehordása a létező összes bajok feltárása volt.

Ebben a Székely Társaságok s köztük a mi kis Társaságunk is kellő buzgalmat fejtett ki. Társaságunk tagjainak legnagyobb része nemcsak megjelent, de a tanácskozáskorba tényleg be is felelt. Társaságunk két tagja az O. M. G. E. részéről meleg elismerő nyilatkozatot kapott.

Az ott javaslatba hozott orvosszerekre nézve az a véleménye volt a mely doktrínereknek, hogy „mi mindent csak az államtól várunk.”

De hát ott, a hol az államhatalom az összes társadalmi erőket abszorbeálta, ettől a gyenge elszegényedett társadalomtól, mely már önbizalmát is elvesztette, nem várhatunk sokat.

Mi nem is vinkáltuk magunknak, hogy egy néhányan összeállva az országot meg fogjuk menteni. Mi csak rámutatunk a bajokra, azok okaira s megjelöltük a gyógyítás módjait; ennél többre vállalkozni, a mi erőket messze túl haladná.

Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy ügyünket egy hatalmas testület: az O. M. G. E. vette pártfogásába, melynek értelmi és anyagi ereje is van hozzá, hogy tegyen, a mi lehet. S el kell ismerni, hogy az O. M. G. E. már is igen szép és nagy munkát végzett.

Már magában a hat. kongresszus összehozása s az ott egybegyűlt anyag feldolgozása rengeteg munkát igényelt. Azonfelül minden fontosabb kérdésben ankettát rendezett, így p. o. a tagosítás és arányosítás kérdésében kettőt, az uzsora kérdésében szintén értekezletet tartott, melyen behatóan foglalkoztak az uzsora minden nemével. Tekintélyes egyének mint Becezelly Jenő a kassai kir. tábla elnöke s mások utaltak arra, hogy a kivándorlás egyik leghatásosabb előmozdítója éppen az uzsora és a hitelviszonyok rendezetlensége. Megállapodtak egy oly szigorú uzsora törvény módosítása ban, mely megvédje a gyöngébbeket a kizsákmányolás ellen.

Igen fontos dolog: a magyar öröklési jog átalakítása.

A mostani öröklési jog ugyanis a birtok szétforgácsolásra s a faszaporítás mesterséges korlátozására vezet. Amde ennek megváltoztatása ismét beláthatatlan bajokat eredt nemcsak nekünk Magyarországon s legkiváltan Székelyföldön. Az O. M. G. E. a többiek között Fr. Baross Jánost küldte ki külföldre, hogy tanulmányozza az öröklési jogot, mint a mely a községi bajokkal s direkt a kivándorlással szoros összefüggésben van.

Együttal a magyar nép örökösödési szokásai is tanulmányozás tárgyává lettek s az ehhez szükséges adatokat az O. M. G. E. felhívására a körjegyzők szolgáltatták. S miután az O. M. G. E. az égető közgazdasági bajokat egyenként alaposan tanulmányozza s a közvéleményt megteremtí, addig hazafias kormányunk lázas munkával igyekszik segíteni a bajokon. Előbb mintsem hitük, a kezükbe léptette a Földhitelintézetet; a Magyar Jelzálog Hitelbankot és az Országos Hitelszövetkezetet, hogy hosszú lejáratú olcsó kölcsönök által erős kézzel visszatartsák a székelység lába alatt megmozdult földet s megmentse a magyarság számára.

A 6 1/2 %-os kölcsön olcsónak ugyan nem mondható, de nálunk igen sok vergődő emberre nézve valóságos megváltást jelent.

A kisbirtokról kiszoruló uzsora pénz kénytelen lesz becsületesebb foglalkozás után látni. Már panaszkodnak a takarékpénztárak, mennyire megbővült a pénz, megapadt a kölcsönkérők száma! Annak a közóhajtásunknak tenát, hogy olcsó pénzt kaphassunk hosszú lejáratra, a lehetőségig elég lett téve.

A másik közóhajtás volt, hogy egy kormánybiztos küldessék ki. Ennek is eleget tett a belügyminiszter s a kinevezett kormánybiztos már meg is kezdte működését.

Sepsiszentgyörgyre egy állattenyésztési felügyelőt rendeltek ki. E hó elején pedig a kormánybiztos Pirkner János országos állattenyésztési főfelügyelővel s 4 felügyelővel, Koós Mihály kormánybiztosi titkárral s Ladányi Károlyval együtt megállapították a székelyföldi állattenyésztés részletes programját. Ezen értekezlet megállapította, hogy a legelső feladat az, hogy a székelység olcsó és jó szarvasmarha, juh, sertés és baromfi tenyész anyaggal láttassék el. Tervbe lett véve tej- és tojás gyűjtő szövetkezetek létesítése.

Továbbá tervbe vétetett: Borszéken egy havasi jellegű erdei tenyésztési felállítás, Magyar erdélyi szarvasmarha anyag Székelykeresztúr vidékén, juh tenyész anyag Erdővidéken és Parajd vidékén fog kiosztani. Zsirterest fajták is lesznek kiosztva és pedig egyelőre Marostorda megye egy részében. Minden vármegyében egy minta baromfitelep felállítása szándékoltatik. Háromszék megyében közelebből kettőt állítanak fel: egyet Kézdivásárhelyen az árva házzal kapcsolatosan és egy másikat Sepsiszentgyörgyön.

(Folyt. köv.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívás.

A „Kézdivásárhelyi Pedagógiai Társaság.” 1903. január 21-én, szombán, d. n. 2. órakor a városház nagytermében rendes közgyűlés tart a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitóbeszéd.
2. Jegyzőkönyv-hitelesítés.
3. Elnöki előterjesztések.
4. Titkári jelentés.

TÁRGZA.

Híres emberek babonái és mániái.

Ha a történelmi följegyzéseket lapozgatjuk, rájövünk, hogy a legrégibb kortól kezdve nem volt fejedelem, akinek ne lettek volna babonás szokásai. Suétone írja, hogy Augustus római császár, aki pedig ugyancsak hőselkű katoná volt, rémes félelmet érzett, ha menydörgött. Vihar alkalmával valószínű gyermekként reszkedett s hogy ne hallja az ég esatáját, mélyen a föld alá építettett magának egy termet a palotájába s oda rejtőzött, amíg a vihar elmúlt.

Heraclius császár a tengertől remegett s világéletében sohasem fürdött a tenger vizében. Amikor egy alkalommal Syriából véres diadalmas csaták után visszatért, a Bosporuson át hidat veretett, satorzsekből, hogy lóháton fusson át a tulsó partra, mert hajóra nem merete bízni az életét.

Ismeretes, hogy az ókori történelmi nagyjai közül sokan valóságos szerelmes gyöngédséggel becézték kedvenc állatukat. Nagy Sándor a Bucephalus nevű lovát, Augustus egy papagályt Comodus egy majmot, Honorius császár pedig egy tyúkot, amelynek Roma volt a neve... és ezt s tyúkot jobban sajnálta, mint a fővárosát, amikor 410-ben Alarich behatolt a falai közé és tönkrevverte a régi büszke birodalmat.

Otto önmagába volt szerelmes és órák hosszát ült tükrök előtt, bámulva szép arcát, gyönyörű természetét, amelyet nagyobb gondnal ápolt, mint a nők.

Amikor kopaszodni kezdett, finom lőszörrel pótolta a haja hiányait, még pedig oly ügyességgel, hogy azt senki sem vette észre. Ez volt különben az első paróka s így ő volt annak föltalálója.

V. Károly császár február 24-ikét tartotta életelég fontosabb napjának s ha ez a dátum közeledett, babonás félelemmel várta, vajon mit hoz az számára. De volt is alapja ennek a, babonájának, ez a nap csakugyan nagy szerepet játszott az életében. 1500 február 24-én született és egy február 24-iki napon lett császárrá, koronázták és aratta legnagyobb győzelmét I. Ferenc francia király fölött. Ez a dátum még további hatással is volt: február 24-iki napon lett az öcsese, Ferdinánd, Lengyelország királya. És végre 1556. február 24-ikén volt, amikor lemondott a trónról.

I. Ferenc francia királynak a január elseje volt a nevezetes napja, amelytől rettegett. Azon a napon született és ugyancsak január elsején vesztette el atyját, lett király és adta férjhez a leányát. És január elsején volt, amikor V. Károly bevonult I. Ferenc országának fővárosába, Párisba.

II. Sixtus pápa sorsa a szerdai nappal volt összefüggésben. Szerdán született, azon a napon lett pap, akkor nyerte el a bibornoki kalapot, szerdai napon lett pápává és végül egy szerdainapon zárta le örökre a szemeit.

XIV. Lajosnak -- írja Dubois -- a péntek volt a szerencsés napja. Amikor valam nevezetesebb tettet kellett véghez vinnie, mindig úgy rendezte, hogy az péntekre essék. Azon a napon aratta győzelmeit a csatákban s pénteki napokon voltak a legnagyobb örömei az életben. Amikor halálosa

ágyán feküdt -- éppen esüörtökön volt -- könnyörve kérte az orvosait, nyujtsák az életét legalább holnapig.

A mennyi arany a kincstáraimban van, azt mind nektek adom, ha holnapig életben tartotok -- mondta -- mert érzem, hogy ha holnapig élek, nem fogok meghalni...

Az orvosok azonban nem segíthettek rajta s a királynak esüörtökön kellett buéut mondania az életnek.

Ismeretes a történelemből I. Napoleon híres dátuma, a március 20-ika. Csaknem minden esztendőben az volt számára a legnevezetesebb nap...

VII. Edvard angol király minden reggel megmérte a teste súlyát; a portugál király sohasem iszik kétszer ugyanabból a pohárból; Miklós csár pedig csak olyan ágyban tud aludni, amelynek párnái külön az ő részére szőtt vászonból készültek. Ezek az anekdoták bejártak a világsajtót, mint különleges fejedelmi szokások.

De nemcsak a fejedelmeknek voltak babonái, híres hadvezérek és tudósok is sok mosolygásra késztető gyöngédséggel adtak bizonyosságot. Epernon hercege például keresztet vetett magára, ha nyulat látott; ilyenkor visszafordult s lett légyen, bármilyen fontos az ut, amélre vállalkozott, egy viláért sem folytatta tovább. Bacon lord kancellár a teli hold láttára félelmet érzett s könyvekre fakadt; ilyenkor nem mert a szabadba menni este, hanem a szobájába zárkózott, Bayle rosszul lett s hányási ingert érzett, ha székfűtől vizet latott kisugározni. Az olasz poeta, Favoriti, pedig nem bírta elviselni rózsá illatát.

5. Emlékbeszéd Csomortáni Póter főgymnásiumi tanár fölött Asbóth Viktortól.
 6. Kiss Jenő polg. isk. rajztanár emlékezetet Biró Sándortól.
 7. Pénztárosi jelentés Dr. Balogh Vendeltől.
 8. Szavak: Baló László.
 9. Választmányi javaslatok.
 10. Ismeretterjesztő előadások és hazafias ünnepélyek rendezése fölötti tanácskozás.
 11. Indítványok.
- E közgyűlésre a Társaság tagjait, valamint az érdeklődőket ez úton is tisztelettel meghívjuk.
- Kézdivásárhelyen, 1903. január hó 15. én.
- Hassák Vidor alelnök. Balázs Márton titkár.

A kézdivásárhelyi főkapitány ügye.

E czímen lapunk 4 ik számában közölt napirre nyilatkozatot vettünk a városi tanácstól, melyet — bár a reflektálásnak szűkségét azért nem látjuk be, mivel a lényegesnek látszó állításukat mi a napihír kísérel sorainkban megegyeztünk — ezennel közlünk a következőkben:

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsés lapjának múlt vasár-napi számában egy ujdoóság jelent meg, mely a „Brassói Lapok” egy hírére reprodukálta s mely tanácsunk ellen olyan állításokat foglal magában, melyek egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak. Minagyon jól ismerjük ezen hír forrását, s épen ezért csupán annyit kívánunk az abban foglalt állításokról megjegyezni, hogy Boez József nem vasszigorú, hanem valami más egyébről függésűtől fől s ha a bíróság fllmentette is, még nem következik, hogy fegyelmi uton is felmentessék, sőt ezt merőben kizártnak tartjuk. A mi pedig ama hírhedt petíciót illeti, melyet állítólag 300–400 polgár intézett a belügyminiszter urhoz, alapos vizsgálatot kérvén a tanács ellen, csupán annyit szavunk van, hogy mi igazán örvendenénk egy tüzetes vizsgálatnak, mert ez az egyetlen mód annak beigazolására, hogy nálunk minden rendben van s mely egyszermind meghozza nekünk az alkalmat, hogy mindazok ellen, kiknek egész professziója a tanács megrágalmazása, a megtörő eljárás megindíthassuk. Valótlán azon állítás, hogy a tanács főbb tisztviselői lemondottak. Erről szó sincs. Egy néhány békétlen ember még nem csinál közvéleményt s míg minket a múlt

számbavehető polgárság bizalmával támogat, a rágalmaknak bátran szemébe nézünk.

Kézdivásárhely, 1903. jan. 16.

A városi tanács.

NAPI HIREK.

— **A honvédség köréből.** Ősászári és apostoli királyi Felsőge, dr. Moldován Györgyöt, m. kir. honvéd tartalékos segédorvos-helyettes 1903. január 1-ei ranggal segédorvossá nevezte ki a brassói 24. honvéd gyalogezred állományában.

— **Eljegyzés.** Tompa Zoltán kezdív. sárhelyi ifjú kereskedő a napokban tartotta eljegyzését Bereckben Bogdán Rózsiával, Bogdán Sándor kereskedő és neje Merza Katalin kedves leányával.

— **Megszűnt forgalmi akadály.** A brassó-háromszéki vasút Sepsiszentgyörgy–Kézdivásárhely vonalán 2 napig tartott közlekedési akadály megszűnt; több mint 100 munkás éjjel-nappali folytonos munkálkodása következtében esütörtökön délután 4 órakor elindíhattak Sepsiszentgyörgyről egy tehervonat, mely éjjel 12 óra felé érkezett be Kézdivásárhelyre. Két napig el voltunk a világtól zárva Brassó felől semmi postánk nem érkezett s így e két napon ugyan megesőkent volt a postások dolga, de annál jobban meggyűlt a baj, felhalmozott mértékben harmadik napra érkezett posta szétosztásával, melyhez a nappalt még az éjszakával is meg kellett toldania a derék tisztviselőknek. Bizony ideje volt, hogy a brassó-háromszéki vasút igazgatósága egyszer már gondoskodnék a bitai vágáson levő forgalmi örökös veszély megszüntetése felől.

— **Farsang Kézdivásárhelyen.** Karnevál herceg még sem hagyja magát s a mint most írhatjuk, nemcsak az „Iparos Ifjúsági Egyesület” táncestélyén, hanem azonkívül még épen 5 bálban fog egész fényes kíséretével megjelenni. Fényes mulatságokat fognak az „Iparos Ifjúsági Egyesület” on kívül rendezni 1. A háromszéki megyei „Erzsébet” árvaleány nevelő intézet. (Ez álarcsz bál lesz.) 2. A jótékony nőegyesület (Jelmezes-bál). 3. A Kereskedő Ifjak Társulata. Ez lesz valószínűleg a farsang egyetlen elité-bálja. 4. A tüzoltó egyesület. 5. A 48 as függetlenségi kör. A ki tehát s er tti a mulatásokat, épen hat bálban áldozhat Terpsichorenak.

— **Jubileum tanításközből.** Az iskolában tanításközből lepték meg kaptársai Csulak Lajos brassói áll. tanítót és ismert székely írói lapunk jelestollu munkatársát s ott üdvözölték tanításközből 25 éves évfordulóján. János Lajos igazgató üdvözölte a brassói állami tanítótestület nevében a derék tanítót s ehhez az üdvözléshez igaz szívvvel csatlakozik a „Székelyföld” is, melynek tárczarovatát nem egyszer gazdagította pompás humoru rajzaival. Csulak Lajos, nemcsak mint tanító szerette meg az általános tiszteletet, de mint író is. „Székely történetek” ez könyve, melyet Benedek Elek előszava vezetett be, annak idején nagy figyelmetlenségben részesült a fővárosi kritika részéről is. Egyike ő a legeredetibb a székelyebb íróknak s a székely népeleiből vett jözü, humoros történetei méltán tették nevét népszerűvé. Nagy szolgálatot tesz a székely adomák összegyűjtésével is, melyek legközelebb jelennek meg Sepsiszentgyörgyön a Jókai-nyomda kiadásában „Góbcéságok” cím alatt. Ujabbban egy pár ifjúsági könyve is jelent meg a Kis Könyvtárban s állíthatjuk, hogy ezek értékes, szépen megírt dolgok. A brassói szűk családi ünnephez mi is szívesen gratulálunk.

— **Halálozás.** Kálnokiözü. Hosszu Györgyné sz. Németh Mária, egy munkás, derék székely asszony, Hosszu Ferenc kálnoki áll. isk. tanító, vármegyei törvényhatósági és gazdasági bizottsági tag szerető édes anyja, életének 73 ik évében, hosszas szenvedés után jan. 12-én este jobblétre szenderült. Földi részét jan. 14-én délután helyezték Kálnokon örök nyugalomra. Nyugodjék esendően.

— **Mikes Kelemen-emlék.** A „Zágoni Mikes-emlék bizottság” 1902. december 31-én gyűlést tartott. A gyűlés n betérjostett jelentés szerint az 1902. év folytán az emlék alap 2084 korona 10 fillérrel gyarapodott és pedig, újabb adományokból 1834 korona 10 fillérrel, időközti kamatokból 250 koronával és így az alap 3447 korona 60 fillért tesz ki. Különösen kiemeli a jelentés, hogy az év folytán gyűlt összeg csaknem kizárólag a tanuló ifju-

ság adománya gyűjtése. És pedig nemcsak anyagiakkal segítette elő az ifjúság a czél megvalósítását, hanem egyszermind építette erkölcsileg is a Mikes-emléket a szívekben, mikor országsszerte Mikes-ünnepélyeket rendezett az emlék javára. Megvagyunk győződve, hogy hazánk azon tanítványai, melynek még nem rendeztek ilyen ünnepélyeket, a tél folytán fel fogják használni az alkalmat, hogy hozzájáruljanak ünnepélyek rendezésével Mikes emlékezetének ápolásához és a „Mikes-emlék” megvalósításához. A kivétel módoszatai felől a bizottság még nem határozhatott, csupán azt tüzte ki az 1903. évre czélul, hogy a nemcs érzületű báró Szentkereszty-család támogatásával Mikes Kelemen szülőházának romjait fogja parkirozni és a történelmi emlékek sorába vezetetni. A emes czél megvalósítása még tetemes áldozatot kívánna és e czélból melegen ajánljuk hazafias közönségünknek és az ország tanuló ifjúságának támogatásába az emlékbizottság nemcs főrekvéseit.

— **Tifusz járvány Gelenczén.** Gelencze községben sűrűn szedi áldozatát tifusz (hagymáz). Napok, sőt hetek óta egymást érik a haláloságok úgy, hogy a gelenczei állapotok a legmeszebb menő hatósági védekezéseket és óvintézkedéseket tettek szükségessé.

— **Nyilvános köszönet.** Benkő István, szesgyáros, ur áll. elemi iskolánk szegény tanulóinak ruházatára 5 koronát szíveskedett adományozni, a miért meleg köszönetet nyilvánítni, kedves kötelességomnak ismerem. Kézdivásárhelyen, 1903. jan. hó 15. M. Székely János, áll. isk. igazgató.

— **Reményik Kálmán hangversenye.** A székely tilinkó-virtuóz iránt sok intézmény tartozik hálával. Sokszor, ahányzor csak kívánták, megszólalt a Reményik Kálmán tilinkója jótékony czélú estélyeken, hangversenyeken s a Nőegyletek vármegyeszerte arra törekedtek, hogy fillérestélyeiknek a kis tilinkó vonzó ereje biztosítsa a sikert, a látogatottságot. Mert nagy vonzó erővel bírtak azok a szépséges magyar nóták, melyeket a kis furulyával hol busan, hol vígan varázsolott elő a tilinkós. Nemcsak itthon, de messze vidéken, még idegenben is szíves örömet hallgatták meg Reményik furulyájának a szászok-lakta földön; tengerparton, hol Tália nyelvén szól a dal, nemzetközi társaságok programjában a székes fővárosban is ismerik azt a furulyaszót, mely a szükséghez képest a keringőt, a jammót s a nagyvilág ze ékedvelői által közforgalomba hozott pajzán kuplékat és indulókat is köztetszésre interpretálta. Pikula, fuvola, vadaskürt egyesült a kicsiny furulyában, melynek igazi szülőháza ott künn, a pásztorélet környezetében keresendő Nagy Jakab után Reményik Kálmán volt, mesterét is felülmuló művelője a hangversenyteremben is szerepjogósultságra emelkedő tilinkónak. — A ki annyit közönlre szólaltatta meg tilinkóját: most már saját érdekében is teljesen jogosult hangversenyezni. Január 10-én volt Reményik Kálmán hangversenye Sepsiszentgyörgyön nagy közönség jelenlétében. Rövid időn belül Kézdivásárhelyen is fog Reményik hangversenyezni, reméljük, hogy közönségünk meg fogja adni a kellő méltánylást az alkalommal nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is.

Jótékonyság.

Szent Antal perselye.

Van szerencsém a nagyörmű és irgalmas kézdivásárhelyi közönségnek a legforróbb hálám és meleg köszönetem kíséretében a múlt évről a következőkben összegezve beszámolni.

Szent Antal perselyébe az egész éven keresztül befolyt összesen 1225 korona és 69 fillér.

Kiadatott a szegényeknek 2444 darab kenyér, 63 darab husvéti kalács, 43 és fél kilo hus, 1210 korona és 88 fillér értékben. Maradt folyó év január havára 14 korona 26 fillér.

Az irgalmas Jézus fizess meg nagy felküségüket, és igen esdve kérem, hogy ezentul se vonják el jótévő kezeiket Szent Antal szegényeiről.

Kézdivásárhely-kanta, 1903. január 9-én.

Takács Vida,
plébános h.

Hirdetések.

Sz.: 212—903.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. §-a alapján közhírré teszem, hogy kézdí-
vásárhelyi Török Sándor szeszgyá-
ros gyártelepét és hízaldáját a mi-
norita Convent tulajdonát képező s
általa bérbe birt helyiségről át akarja
helyezni és pedig a gyárt a Török
István tulajdonát képező s a Rácok
pataka mellett fekvő beldősségen meg-
levő kőépületbe és a hízaldát a
Torja vize mellett fekvő üres tel-
kére.

Ezen telepre vonatkozó helyszíni
rajz épülettervek és a berendezések
tüzetes leírásai ezen hatósághoz be-
nyújtattak s azokat ott a hivatalos
órák alatt bárki megtekintheti s ér-
dekelt felek esetleges észrevételeiket,
vagy ellenvetéseiket azok ellen ezen
hirdetmény megjelenésétől számí-
tandó 15 nap alatt, akár szóval, akár
írásban megtehetik.

Együttal közhírré teszem, hogy
ugy a telepengedély, valamint az
ezzel kapcsolatos átalakítási és épí-
tési engedély felett a helyszíni tár-
gyalás 1903. február 16-án, d. u. 3
órákor fog megtartatni s ezen érde-
kelt felek megjelenhetnek.

Kézdívásárhely város tanácsa,
mint építészeti és iparhatóság, 1903.
január 14-én.

Polgármester helyett:

Dobay János,
főjegyző.
17. 1—1.)

Szám: 328—903. t.lkvi.

Hirdetmény.

A kézdívásárhelyi kir. törvény-
szók, mint telekkönyvi hatóság részé-
ről ezenal közhírré tétetik, hogy
Háromszékvármegyében bekebelezett
Pusztának község tagosítás következté-
ben a község telekkönyvei az 1869.
évi 2579. sz. szabályrendeletre képest
átalakítottak és ezzel egyidejűleg
mindazon ingatlanokra nézve, a me-
lyekre az 1886. évi XXIX., az 1889.
XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-
czikkek a tényleges birtokos tulaj-
donjogának bejegyzését rendelik, az
1892. évi XXIX. törvényezikben
szabályozott eljárás, a telekbejegyző-
könyvi bejegyzések helyesbítésével
kapcsolatosan fogantatosították.

E célból az átalakítási előmunká-
lat hitelesítése és a helyszíni el-
járás a nevezett községben 1903. évi
március 2-án fog kezdődni

Ennélfogva felhívatom:

1. Az összes érdekelttek, hogy
a hitelesítési tárgyaláson személye-
sen, vagy meghatalmazott által je-
lenjenek meg és az új telekkönyvi
tervezet ellen netalán észrevételei-
ket annál bizonyosabban adják elő,
mert a régi telekkönyv végleg s át-
alakítása után, a téves átvezetésből
eredhető kifogásokat jóhiszemű har-
madik személyek irányában többé
nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekbejegyző-
könyvben előforduló bejegyzésekre
nézve okadatolt előterjesztést kíván-
nak tenni, hogy a telekkönyvi ha-

tóság kiküldöttje előtt a kitűzött ha-
tárnapon kezdődő eljárás folyama-
tát jelenjenek meg és az előterjesz-
téseiket igazoló okmányokat mu-
tassák fel;

3. mindazok, akik valamely in-
gatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de
a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas
okirataik nincsenek, hogy az átírássra
az 1886. évi XXIX. t.-cz. 14—18. és az
1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5—7. és 9.
§-ai értelmében szükséges adatokat
megszerezni iparkodjanak és azokkal
igényeiket a kiküldött előtt igazol-
ják, avagy odahassanak, hogy az
átíráshoz telekkönyvi tulajdonos az
átírásház létrejötté a kiküldött előtt
előszóval ismerje el és a tulajdon-
jog bekebelezésére engedélyt nyil-
vánítsa, mert különben jogait az
az uton többé nem érvényesíthetik
és a bélyeg és illeték elengedés ke-
dvezményétől is elesnek és

4. azok, kiknek javára tényleg
már megszűnt követelésre vonatkozó
zálogjog, vagy egyéb megszűnt jog
van nyilvánkönyvileg bejegyezve,
ugyszintén az ily bejegyzésekkel ter-
helt ingatlanok tulajdonosai, hogy a
bejegyzett jognak törlesztését kérelme-
zék, illetve, hogy a törlesztési engedély
nyilvánítása végett, a kiküldött előtt
jelenjenek meg, mert ellenesetben a
bélyegmentesség kedvezményétől e-
lesnek.

A kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság.

Kézdívásárhely, 1903. jan. 12.
(13. 1—3) **Kovács Károly,**
kir. törvénzéki bír.

304—1902. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében
ezenal közhírré teszi, hogy a kézdí-
vásárhelyi kir. járásbírósnak 1902.
V. 817/2. számú végzése következté-
ben Pusztára József brassói ügyvéd
által képviselt Albina tak. és hitel-
intézet brassói fióktelepe javára János
Józsefné szül. Cseh Julianna tsu-
ellen 1200 K. — f. s. jár. erejű
1902. évi december 6-án fogantatosí-
tott kielégítési végrehajtás után már
lefoglalt és 2471 kor-ra becsült kö-
vetkező ingóságok, u. m. lovak, ök-
rök, szekerok és házi butorok nyil-
vános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k. vásárhelyi kir.
járásbírósnak 1902. évi V. 817/2. sz.
végzése folytán 1200 kor. tőkekö-
vetelés, ennek 1902. évi augusztus
hó 28. napjától járó 6% kamatai,
1/3% váltódíj és eddig összesen 120
kor. 69 fillérben bíróság már meg-
állapított költségek erejéig Aleser-
nátion községbizánál, esetleg a hely-
színen leendő eszközzésére 1903. évi
január hó 20-ik napjának d. e. 10 órája
határidőül kitűztetik és ahhoz a venni
szándékozók ezenal oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érint-
ett ingóságok ezen árverésen az
1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a
értelmében készpénzfizetés mellett, a

legtöbbit igérőnek szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingó-
ságokat mások is le- és felülfoglal-
tatták, s azokra kielégítési jogot nyertek
volna, ezen árverés az 1881. évi
LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

K. vásárhely, 1903. január 3-án.

Mánya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.
(15. 1—1.)

Sz. 252—902. végr. h.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében
ezenal közhírré teszi, hogy a kézdí-
vásárhelyi kir. törvényszék 1902.
évi V. 7210 sz. végzése következtében
Dr. Lukács Vilmos kézdívásárhelyi
ügyvéd által képviselt, Klinghuber
János és fia bécsi czég javára, Ve-
res Sándor és neje Dimény Gizella
ellen 375 kor. 97 fillér s járuléka
erejéig 1902. évi okt. hó 22-én fog-
antatosított kielégítési végrehajtás után
lefoglalt és 905 kor-ra becsült kö-

vetkező ingóságok u. m.: házbuto-
rok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kézdívásárhelyi
kir. járásbírósnak 1902-ik évi V. 763.
számú végzése folytán 375 korona 97
fillér tőkekövetelés, ennek 1902. évi
szeptember hó 12. napjától járó 6
százalék kamatai 1/3 százalék váltó-
díj és eddig összesen 394 kor. 92
fill. bíróság már megállapított költsé-
gek erejéig Dálnok községben a köz-
ség házána leendő eszközzésére 1903.
évi január hó 24-ik napjának d. e. 10
órája határidőül kitűztetik és ahhoz a
venni szándékozók oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy esetleg a hely-
színen érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értel-
mében készpénzfizetés mellett, a leg-
többit igérőnek becsáron alul is el
fognak adatni.

Kelt Kézdívásárhely, 1903. évi

január hó 15. napján.

(14. 1—1) **Mánya Ágoston**
kir. bírósági végrehajtó.

ÜZLET ÁTHELYEZES!

Tisztelettel kívánom becses tudomására hozni
a n. é. közönségnek, hogy

Mészáros-üzletemet

a Benkő István szeszgyáros ur szomszédságából
a **Séra Imre** piaczsori bolthelyiségébe he-
lyeztem át.

Mint mindig, úgy ezután is főtürekvésem leendő,
hogy a n. é. közönségnek minden nap **frissen**
ölt állatok húásával szolgáljak, miért is
előre biztosítom, hogy még a legkényesebb igénye-
ket is meglegedésre méltóan elégítem ki.

Eddigi b. pártfogásáért köszönetet nyilvánítva,
kérem üzletem szíves látogatásával megtisztelni

Kézdívásárhely, 1903. január hó 8-án.

Tisztelettel

Szöcs József (Samuél)
mészáros.

(6. 3—3.)

LAKÁS BÉRBEADÁS!

Egy lakás, mely áll: 5 szobából, 1 konyhából,
kamara, pince, istálló, kocsiszin, fatartó, kut és
pócze gödörből több évre haszonbérbe **kiadó.**

Értekezhetni lehet **özv. Nagy Györgyné**
tulajdonossal Kézdívásárhelyen.

(9. 2—3.)

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvétetnek e lap
kiadóhivatalában.